

BARCELONEJANT

OLGA
Merino

El carter Alloza i altres relats

Ja gairebé ningú envia cartes. A casa només n'arriben d'Endesa, Telefónica i de l'administrador amb la distribució minuciosa de les contribucions per replà. La Caixa també ens escriu molt. I Pizza Domino's. Però rara vegada apareixen a la bústia una postal, la sorpresa d'un estiu distant, ni aquelles missives quilomètriques d'amors adolescents que s'obrien amb el cor encongit, com en el vers d'**Emily Dickinson**, «i quin terrible atzar és una carta!». Ja gairebé ningú envia cartes, encara que hi va haver un temps en què constituïen l'única forma de comunicar-se amb el món.

Cap al segle XVIII, per exemple, el correu procedent de Castella arribava a la ciutat de Barcelona els dimecres a la tarda i el d'Itàlia els divendres a la nit. El portaven a cavall, i la gent s'amuntegava a les portes de l'oficina, situada llavors a la Casa Golorons, a la plaça del Regomir, per consultar la llista amb els noms dels destinataris. Es va encunyar el costum de llegir les cartes allà mateix i, una vegada obviades les qüestions més íntimes –l'avi ha emmalaltit, la cosina **Eustaquia** està encinta una altra vegada, la collita de blat ve malament–, els afortunats receptors solien compartir en el grupet els fets noticiables que havien passat en geografies llunyanes. Ara n'hi ha prou amb el parpelleig d'un tuit.

Totes aquestes qüestions les explica de forma molt amena **Antonio Aguilar** (Barcelona, 1964) en l'assaig acabat de sortir del forn *Cartes i carters. Una història del correu postal*

CARLOS MONTAÑÉS

▶▶ Antonio Aguilar, autor d'un llibre sobre la història del servei de correus a Barcelona.

a *Barcelona* (Albertí Editor). Es tracta d'una destil·lació del seu doctorat en Geografia i Història mitjançant una tesi, elaborada després d'anys d'investigació, sobre el desenvolupament de la xarxa de Correus a Catalunya des del 1714. Una vegada expurgades les parts més espesses, les estadístiques i els raonaments, el llibre es llegeix com un trago d'aigua, com una successió d'anècdotes divertidíssimes; o no tant. El lector

L'historiador Antonio Aguilar publica un anecdotari sobre el correu a Barcelona

s'assabenta que els primers carters havien de pagar-se l'uniforme de la seva butxaca. O que a finals del XIX les cartes es fumigaven amb vapors sulfurosos per evitar el contagi de malalties.

Un altre relat interessant: explica **Aguilar**, funcionari de Correus des de fa 35 anys, que Barcelona alberga el que probablement és l'edifici més antic d'Europa vinculat al gremi; és a dir, la capella d'En Marcús, situa-

da al número 2 del carrer dels Carriers. En època medieval, un temps de bandolers i pluges bíbliques que enfangaven els camins fins a fer-los intransitables, els missatgers que partien de la ciutat solien fer una parada a l'oratori per encomanar-se a la Verge de la Guia amb la finalitat que els protegís durant la travessia.

També s'acumula el fang en una de les històries més delicioses del llibre, la del carter barceloní **Salvador Alloza**, que va tenir l'honor que se li dedicés un carrer durant la Segona República. L'home va ser un crac. Havia entrat en el servei el 1919, als 22 anys, quan se'l va adscriure al servei al barri de Porta, llavors un paisatge difús de masies, barraques i camps de cultiu, on de segur se li devien enfangar els baixos dels pantalons en el repartiment.

De la CNT i d'ERC

Ni tan sols hi havia un traçat clar dels carrers, però si les repartia ell, arribaven amb certesa a destí. Tant és així que ell mateix advertia els veïns que aconsellessin als seus remittents posar **Alloza** entre parèntesis al costat de la direcció per facilitar la distribució. En aquells dies d'allau migratòria, rebre carta del poble devia ser mitja vida.

I va venir la guerra. I la ferotge repressió. I, no obstant, el nostre carter, antic afiliat a la CNT i vinculat amb Esquerra Republicana, que va passar pels camps infames d'Argelers i el castell de Montjuïc, va seguir conservant el seu carrer. ¿Per què? Doncs perquè al rètol només hi deia **Alloza** a seques, i els de l'esperit nacional van creure que es referia a un poble homònim de la província de Terol. **Alloza**, en canvi, mai més va poder tornar a penjar-se la carterera a l'espatlla. ≡